

SALTÄREN

SALTSJÖBADENS FÖRSAMLINGSBLAD

NR 1 2021

NY SERIE!

*Uppenbarelsekyrkan
berättar*

WEBB

*svenskakyrkan.se/
saltsjobaden*

DEN *ofrivilliga* FASTAN

**BABYSÅNG ONLINE | DET GODA SAMTALET | ANDRUM
ÖKADE BEHOV I PANDEMINS SPÅR | FASTEKALENDER | SKOGSÖ**

Tid för annat

Pandemin har förändrat mycket av våra liv. Nära och kära som insjuknat och kanske ryckts ifrån oss. Högtidsdagar som fått ställas in. Konserter som aldrig blev. Träffar och möten som flyttat till "skärmen." Arbete och skola samsas i hemmen.

Kanske kan man se pandemin som en slags ofrivillig fasta. Vi har fått avstå från att göra vissa saker. Vad har vi gjort av tiden? En del spenderar mer tid vid skärmen. Och i naturen. Och runt middagsbordet. Det finns de som berättar att pandemin gjort att de upptäckt saker på ett annat sätt. Att de

fått tid att tänka. Saltaren har träffat Jonas Jonson, tidigare biskop i Strängnäs stift, för ett samtal om den ofrivilliga fastan.

Vi uppmärksammar också fasteaktionen för Act Svenska kyrkan med målet att samlas in 30 miljoner kronor.

I detta nummer är det också premiär för en ny serie: "Uppenbarelsekyrkan berättar" där konsten, interiören, en plats, en detalj får stå i fokus. Vi hinna också med ett besök på babysången som numera sker, ja just det, digitalt.

Värvinterhälsningar från redaktionen!

SALTAREN

Ansvarig utgivare: Lars Viper **Korrektur:** Lisbet Wennerström **Grafisk form:** september
Tryckeri: Typografiska Ateljén **Foto framsida:** Unsplash

Saltsjöbadens församling

Adress: Kyrkplan 1, 133 34 Saltsjöbaden **Tel:** 08-748 19 00
E-post: saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se **Webb:** svenskakyrkan.se/saltsjobaden
Sociala medier: facebook.com/saltsjobaden, instagram: @merasaltis
Bankgiro: 513-0976 **Swish:** 1230929885 **Saltsjöbadens Diakoni Bankgiro:** 119-3440

ADMINISTRATION OCH SERVICE

Christina Cervin Enell
Kyrkoskrivare
08-748 19 00

Micke Jakobsson
Gravvården
Administratör
08-748 19 20

Tom Hedberg
Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö
08-748 19 22

Vakant

Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö

Vakant

Servering (under
utredning)

FÖRSAMLINGSVERKSAMHET

Lars Viper
Kyrkoherde
08-748 19 11

Carina Nilsson
Präst
08-748 19 12

Karin Aldén
Präst
Föräldraledig

Katja Sjölander
Kyrkomusiker
08-748 19 15

EvaMarie Agnelid
Kyrkomusiker
08-748 19 16

FÖRSKOLAN NYCKELPIGAN

Ulrica Hamrin
Pedagog
Studieledig

Christian Olsmalm
Församlings-
assistent
08-748 19 37

Yvonne Almér-Mattsson
Rektor
08-748 19 35

Församlingen driver förskolan Nyckelpigan som arbetar med en unik profil: natur, musik och andlighet. Nyckelpigan rymmer fyra avdelningar med plats för 72 barn.

Förskolan Nyckelpigan 08-748 19 31-34 **Ekonomi** 08-748 19 07
Kyrkorådets ordförande Per Jedefors, 08-748 19 08 **Kyrkofullmäktiges ordförande** Lars Berglund

Organisationen ses över

Ännu en tråkig följd av den pågående pandemin är minskade inkomster för Saltsjöbadens församling under kommande tre år. Prognoser från Svenska kyrkan på nationell nivå pekar mot, att församlingens medlemsintäkter med mycket stor sannolikhet kommer att sjunka betydligt under perioden 2022–2024. Medlemsavgifterna är nämligen baserade på medlemmarnas taxerade inkomster.

Kyrkorådet beslutade därför under hösten 2020 att se över församlingens organisation. Arbetet med en ny organisation påbörjades under senhösten och ska vara helt genomförd under 2021.

I församlingen kommer det att finnas två vaktmästare, som arbetar både vid Uppenbarelsekyrkan och på Skogsö kyrkogård. En av de administrativa tjänsterna ska till största delen vara inriktad på kyrkogårdsadministration i församlingen (expeditionstid på Skogsö på måndagar).

Delar av verksamheten på Skogsö kyrkogård och kyrktomten kommer att läggas ut på entreprenad. Det betyder skötsel av gravområden, gångar, träd, gräsmattor. Istället för två pedagogiska tjänster, så kommer församlingen ha en pedagogisk tjänst. Förskolan Nyckelpigan berörs inte av organisationsförändringen.

Mot bakgrund av dessa besparingar hoppas församlingens kyrkoråd trots allt kunna bibehålla en hög kvalitet på verksamheterna inom musik, barn och familjearbete samt diakonin; samt kunna ekonomiskt bära kommande renoveringsbehov av Uppenbarelsekyrkan, församlingshemmet och prästgården.

Lars Viper, kyrkoherde

Visste du att...

...du också kan lyssna på Saltaren?
Gå in på svenskakyrkan.se/saltsjobaden/saltaren där hittar du tidningen både som pdf-tidning och som taltidning.

DEN *ofrivilliga* FASTAN

TEXT: ARNE HYCKENBERG FOTO: ARNE HYCKENBERG, MAGNUS ARONSSON, UNSPLASH

Under det senaste året har coronapandemin förändrat livet för människor i hela världen. Många har varit sjuka och många har förlorat nära och kära i sjukdomen. Pandemin har också inneburit att vi fått ställa in och förändra mycket av det vi vanligen gör, som evenemang och högtidsdagar.

Många har arbetat och studerat hemifrån med digitala lösningar och personer i riskgrupper har isolerats. Situationen kan liknas vid en ofrivillig social fasta. Kanske finns det något att lära av att jämföra detta med den vanliga kristna fastan före påsk? Saltaren bad Jonas Jonson, tidigare biskop i Strängnäs, att hjälpa oss med jämförelsen.

–För det första kan vi konstatera att det är ofantligt många människor i vår värld som alltid lever i en ofrivillig fasta. Rent fysiskt handlar det om att man inte har mat för dagen, men också att man måste avstå från det mesta som vi tar för självklart. Det är en fasta man inte valt själv, säger Jonas Jonson.

FASTA I OLIKA former som en del av andlig disciplin finns praktiskt taget i alla världsreligioner. I de olika kyrkliga traditionerna betonas fastan olika strängt. De ortodoxa kyrkorna markerar till exempel de olika fasteperioderna mer än man gör i protestantiska kyrkor.

–Fastans idé i den kristna traditionen är att man ska öva sig i ett avklädande, som man säger. Man ska lämna bakom sig sådant som är mindre väsentligt för att ha frihet att ägna sig åt det som är riktigt viktigt.

–Det innebär naturligtvis att man ska ägna sig åt andlig övning, i bön, bibelläsning och gudstjänst och att överhuvudtaget inrikta sig mot Gud. Fastan handlar inte om att plåga sig själv, utan mer om att med förväntan och allvar förenkla sitt liv, inte springa lika fort och inte söka lika mycket materiella ting, säger Jonas Jonson.

JONAS JONSON ser hur olika livsstiltrender gjort fastan mer begriplig för människor utanför kyrkan än den var förr.

–Väldigt mycket av det som är traditionell kristen fasta har övergått till en sorts disciplin som man träffar på i nästan vilken tidning som helst, där man får instruktion om diet, motion, stillhet, vila och om att avstå från beroendeframkallande verksamheter, som rökning, alkohol och droger. Det är en självpålagd fasta som inte har något religiöst innehåll, men som delvis är likadan som den kyrkorna alltid talat om. Detta har gjort fastan till ett mindre främmande begrepp utanför kyrkan nu än det var för bara 20 år sedan.

Vad har den kristna fastan gemensamt med den påtvingade fastan under pandemin?

–Det går att koppla den kristna fastan till den ofrivilliga fasta vi lever i nu, den som pandemin har gett oss. Vi har blivit ålagda distans, hemarbete och färre sociala kontakter. Vi får avstå från teater, idrott och alla möjliga evenemang. Det gör också att människor upptäcker andra värden i livet. Det blir viktigare med de nära relationerna. Vi inser vår sårbarhet och vår skyldighet att skydda och att leva lite för andra.

–Vi upplever också starkt dödens verklighet. Vi måste tala om döden och vi vågar göra det. Det här är en tid för reflektion och uthållighet och en sorts övning i tillit och tålmod, även om det inte är tillit till Gud, så mycket som till samhället och till

»Vi gör alldeles som i en traditionell fasta, även om vi är påtvingade det här för gemenskapens skull, för allas skull.«

DEN OFRIVILLIGA FASTAN

TID FÖR EFTERTANKE

Att fasta är att avstå från något för att vinna något annat. Fastan ger oss tid för eftertanke och bön, och tid att växa i tron.

EN MÖJLIGHET

Att fasta är en möjlighet att fokusera på, eller avstå från något för att vinna något annat. Det kan handla om att avstå från till exempel tv-tittande, godis, alkohol, kött, sociala medier eller något annat.

40 DAGAR

Just nu är vi inne i årets största fasta i kristendomen som börjar 40 dagar före påsk och avslutas på påskafton.

JONAS JONSON

Jonas Jonson är biskop emeritus i Strängnäs stift och docent i missionsvetenskap. Han har bland många uppdrag varit medlem i Kyrkornas världsråds centralkommitté, biträdande generalsekreterare i Lutherska världsförbundet och ordförande i samarbetskommittén mellan Kyrkornas världsråd och den katolska kyrkan.

Jonas Jonson är författare till flera böcker, bland andra "Jag är bara Nathan Söderblom, satt till tjänst", en biografi över Nathan Söderblom. Jonas Jonson har också skrivit ett flertal psalmer i den svenska psalmboken.

SÖNDAGAR

Varje söndag bryts fastan. Det är fortfarande fastetid, men söndagarna får innehålla det man väljer bort under övriga fastan

NYTT LIV

Under fastetiden före påsk tänker vi på Jesus som gick genom lidandet och döden mot uppståndelse och ett nytt liv.

FLERA FASTEDAGAR

Fastan före påsk är den största fastan. Men det finns flera olika fastedagar inom kristendomen. I en del kristna traditioner fastar man på onsdagar och fredagar. Advent är en annan fastetid.

smittskyddet. Det vi nu tvingas göra, det gör vi för de andras skull. Alla åtgärder vi blir ålagda är för att inte smitta andra. Vi gör alldeles som i en traditionell fasta, även om vi är påtvingade det här för gemenskapens skull, för allas skull. För världens frälsning skulle man kunna säga om man vill ta till starka ord. Vi gör ju det här för att få bukt med smittan, denna ondska som drabbat världen.

–På det sättet ligger det en djup kristen innebörd i det här. Vi får göra det

Jag slog upp Jesajas femtioåttonde kapitel. Där berättas det om hur människor beter sig på olika sätt under fastan och sedan står det:

”Är det en sådan fasta jag vill se: en dag då man späker sig, hänger med huvudet som ett strå, ligger i säck och aska? Kallar du det fasta, en dag som behagar Herren?”

Nej, detta är den fasta jag vill se: att du lossar orättfärdiga bojor, sliter sönder okets rep, befriar de förtryckta, krossar alla ok.

Dela ditt bröd med den hungrige, ge hemlösa stackare husrum, ser du en naken så klä honom, vänd inte dina egna ryggen!”

–Fastan handlar inte om att verka from för världen, utan just i det som betonas väldigt starkt här, att du ökar rättvisan i världen på olika sätt. Det är Jesaja 58 ett bra exempel på. Det är därför vi i årtionden haft fasteinsamlingar, som är speciella insamlingar till bistånd under fastan. Fastan innebär att man delar med sig.

Hur gör man för att dela med sig när man måste hålla distans och kanske till och med vara isolerad?

–I den situation vi lever i nu handlar det mycket om att uppmuntra, trösta och ge hopp åt människor.

Samtidigt är det här den konstigaste tid jag upplevt. Man frågar sig hur man ska göra gott mot andra och får svaret: ”håll dig borta”. Men vi har telefon och vi har mail. Man ska se det här som en förberedelse för den dag det vänder. Det är förstås också en trosfråga, men all erfarenhet säger att det kommer att vända.

Hur kommer det att bli när pandemin är över? Har det förändrat oss, eller kommer allt att återgå till hur det var tidigare?

–I den saknad vi upplever nu finns också ett starkt inslag av längtan, förväntan och hopp. Vi ser fram emot något annorlunda som ska hända sedan, precis som vi under fastan ser fram emot det som ska komma efter långfredagen.

–Den dag Coronan inte är ett hot blir en påskdag för mänskligheten. Det är inte klart vilka uttryck det kommer att ta sig, men det ligger en oerhörd längtan och förhoppning i människors sätt att leva. Ingenting kommer att vara likadant som det var. Uppståndelsens dag är en förändringens dag. Det kommer inte att återgå till det normala. Det blir en nystart, säger Jonas Jonson.

»I den situation vi lever i nu handlar det mycket om att uppmuntra, trösta och ge hopp åt människor.«

som i alla tider varit den grundläggande kristna etiken, nämligen att leva för de andra och inte sätta sig själv i centrum.

Hur en fasta ska vara?

–Gamla testamentet har ett starkt budskap om hur fastan ska vara.

»Den dag Coronan inte är ett hot blir en påskdag för mänskligheten. Det är inte klart vilka uttryck det kommer att ta sig, men det ligger en oerhörd längtan och förhoppning i människors sätt att leva. Ingenting kommer att vara likadant som det var.«

DEN FRIVILLIGA FASTAN

UTGÅ FRÅN DIG

Det är bra att sätta rimliga mål och välja en fasta som utgår ifrån dig själv. Om du känner att det är svårt att avstå helt från något kan du börja med ett litet steg i taget.

TESTA

Är du osäker på om du klarar det? Testa! Det är inte så knepigt som det kanske låter. Gå ihop med en kompis så ni kan peppa varandra. Glöm inte att fastan bryts varje söndag, de får innehålla det man fastar ifrån.

SÄTT ETT KRYSS

Räkna ner genom att sätta kryss i kalendern för hur många dagar det är kvar om du känner att perioden är lång. Kanske vill du följa fastekalendern på sidan här intill.

FASTEKALENDER

SÖNDAG

MÅNDAG

TISDAG

ONSDAG

TORSDAG

FREDAG

LÖRDAG

2021

		16/2 FETTISDAGEN Passa på: ät en semla.	17/2 ASKONSDAGEN Läs Matteus 6, vers 16-18 i Bibeln.	18/2 Be för alla som kämpar med psykisk ohälsa.	19/2 Ring någon du inte pratat med i år.	20/2 Ta en promenad Gå där du inte gått tidigare.
21/2 FÖRSTA SÖNDAGEN I FASTAN Tänd ljus och be om kraft att möta provningar.	22/2 Fundera på vad som gör dig glad. Hur kan du få in mer av det i ditt liv?	23/2 Fråga någon hur hen mår, lyssna.	24/2 Gå ut en stund på kvällen. Fråga någon om att följa med.	25/2 Ha tålmod, ta det lugnt idag. Stressa inte.	26/2 Ring en släkting (eller en vän).	27/2 Släpp taget om det som tynger dig.
28/2 ANDRA SÖNDAGEN I FASTAN Tänk på ditt dop. Vad vet du om hur det gick till?	1/3 Samla skräp du hittar ute i naturen eller på gatan, kasta.	2/3 Laga något som är trasigt.	3/3 Plantera några frön eller ta en stickling. Hur kan du växa i tro?	4/3 Fundera över ditt överflöd. Tacka Gud för det du fått.	5/3 Se biskop Johans veckofilm på Strängnäs stifts facebook eller youtube.	6/3 Rensa och lämna till secondhand (eller en för- samling som tar emot).
7/3 TREDJE SÖNDAGEN I FASTAN Vad kan du göra för någon som har det kämpigt?	8/3 Vilken är din favorit- kvinna i Bibeln? Varför?	9/3 Skriv tre uppmuntrande kommentarer på sociala medier.	10/3 Välj en faste- psalm (ex 135), fundera över texten.	11/3 Skänk en slant till Act Svenska kyrkans hjälp- insatser: Swish 9001223	12/3 Skicka ett vykort till någon.	13/3 Tänd ljus i en ljusbärare i kyrka (eller tänd ljus hemma) för dem som saknas.
14/3 MIDFASTO- SÖNDAGEN Många plågas av oro. Be för dem.	15/3 Finns det något du ångrar? Behöver du be om förlåtelse?	16/3 Ät vegetariskt hela dagen.	17/3 Be för en person du har lite svårt för.	18/3 Vilken påsk- psalm gillar du bäst? Fundera på varför.	19/3 Berätta för någon vad du beundrar hos hen.	20/3 Ha en skärmfri kväll.
21/3 JUNGFRU MARIAS BEBÅDELSE Uppmärksamma en kvinna som behöver det.	22/3 Rensa i en garderob eller ett skåp.	23/3 Njut av naturen. Kan du hitta en vårblomma?	24/3 Fundera över dem du möter idag. Vilka svårigheter kan de stå inför?	25/3 Bjud någon på våfflor (utomhus).	26/3 Gå en promenad i tystnad. Be för dem som kämpar med Corona.	27/3 Påminn någon om att ställa fram klockan inatt.
28/3 PALMSÖNDAG (Inleder stilla veckan) Läs Markus 11, vers 1-11 i Bibeln.	29/3 Berätta för Gud om dina drömmar och förhoppningar.	30/3 Spendera en stund utomhus i ljuset.	31/3 DYMMELONSDAG Prova att vara helt tyst under förmiddagen.	1/4 SKÄRTORSDAGEN Läs Markus 14: vers 12-26 i Bibeln.	2/4 LÅNGFREDAG Läs Markus 15, vers 21-41 i Bibeln.	3/4 PÅSKAFTON Köp eller plocka en bukett blom- mor till dig själv.
4/4 PÅSKDAGEN <i>Fira!</i> Kristus är uppstånden.						

Fastekalendern 2021 är framtagen av Strängnäs stift efter originalidé från Svenska kyrkan Helsingborg.

Efter ett år med pandemin ökar nu den extrema fattigdomen i världen för första gången på nästan ett kvarts sekel – allt fler människor går hungriga och de humanitära behoven är dubbelt så stora som resurserna. Kvinnor och barn är de som drabbas hårdast.

ÖKADE BEHOV I PANDEMINS SPÅR

TEXT: ACT SVENSKA KYRKAN

Just nu befinner sig världen i en unik och skrämmande situation. Den kräver globala lösningar, men den kräver också att vi hjälper varandra. Under de månader som coronapandemin har pågått har Act Svenska kyrkans partner över hela världen rapporterat om att åtgärder som stängda gränser och utgångsförbud gör att människor förlorar arbeten, mattransporter inte når fram till flyktingläger och att våld i hemmen ökar.

DE MÄNNISKOR som drabbas hårdast av katastrofer är de som har minst möjlighet att skydda sig. Att hålla distans till varandra kräver utrymme. Utrymme som inte finns när åtta personer delar ett rum utan kök. Distansarbete är omöjligt när överlevnaden beror på tillfälliga dagarbeten eller att sälja frukt och juice vid en vägkant.

Tillgång till vatten, tvål och handsprit för att hålla en god handhygien är omöjligt för människor som bor i fattiga områden eller i flyktingläger.

I ETT SÅDANT flyktingläger, Daratu i Irak, lever Sulaiman. Han är från Syrien och arbetade tidigare inom media men tvingades fly när han publicerat en regimkritisk text. Han och hans dåvarande fru tillfångatogs och misshandlades svårt. Hans fru återhämtade sig aldrig.

Nu ligger Sulaiman på en madrass, under en filt. Han har cancer och har tappat mycket rörelseförmåga på grund av en stroke. Det är svårt att få tag på medicin och mat. Sulaimans nya fru är lärare och hon har inte fått någon lön under hela 2020. Familjen har länge varit beroende av goda grannars generösa hjälp, men sedan pandemin bröt ut har allt stöd upphört.

–Det är som att jag drabbats av ytterligare en cancer eller en stroke. Hur ska jag kunna köpa medicin eller

ge mat till mina barn? Jag kan inte tänka på en framtid eftersom jag inte vet hur jag ska klara nästa månad. Den stressen dödar alla kreativa tankar om en framtid.

PANDEMIN försvårade alla leveranser och under en period förra året var Act Svenska kyrkans insatser de enda som kunde fortgå tack vare det lokala nätverk som hela tiden fanns på plats. Act Svenska kyrkan ställde snabbt om sättet att arbeta, skaffade skyddsutrustning och spred information för att stoppa spridningen av Covid-19 samt delade ut mat, kontanter och hygienartiklar.

–Jag fick under sommaren en summa pengar så jag äntligen kunde köpa den medicin jag behövde. Det kändes underbart, berättar Sulaiman.

FRAM TILL påsöndagen den 28 mars pågår den årliga fasteaktionen för Act Svenska kyrkan med målet att samla in 30 miljoner kronor. Årets fasteaktion ska bidra till att lindra konsekvenserna av att den extrema fattigdomen ökar på grund av pandemin.

När samhällen slagits sönder både socialt och ekonomiskt fortsätter Act Svenska kyrkan tillsammans med partner att arbeta långsiktigt och rättighetsbaserat.

– Det ger mig hopp att se hur ofta kyrkor och lokala organisationer över hela världen gör skillnad för människor. Våra partner visar vägen i arbetet med att möta pandemin och dess effekter. Under fasteaktionen är det deras arbete vi tillsammans, under samma himmel, kan lyfta och stötta, säger Erik Lysén, chef för Act Svenska kyrkan.

– De samhällen vi vill vara en del av att bygga upp ska vara mer hållbara, demokratiska, inkluderande och bättre rustade än tidigare. Tillsammans kan vi göra skillnad.

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor
till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

Vi lever alla under samma himmel.
Vi har samma rättigheter men verkligheten ser olika ut.

svenskakyrkan.se/act

SWISHA TILL
900 1223

Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

act
Svenska kyrkan

NY SERIE!

Under 2021 kommer Saltaren uppmärksamma Uppenbarelskyrkan. Det kan vara konsten, interiören, en plats, en detalj som får stå i fokus.

Bilden visar en ångerfull människa som blir välsignad av Gud. Det är nyckeln till att förstå platsen bakom högaltaret.

Vad används platsen bakom altaret till?

Nischer med bänkplatserna inbyggda i väggen. Utsmyckade med kors i mosaik. Mitt bland nischerna en pulpet. I första delen av "Uppenbarelskyrkan berättar" får du följa med in bakom högaltaret.

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Längst in i koret i Uppenbarelskyrkan finns en plats som många säkert aldrig lagt märke till. Det är inte så konstigt eftersom den ligger bakom högaltaret och inte är omedelbart synlig från kyrksalen.

Det är ett mindre utrymme som är utformat på ett speciellt sätt. Ett antal nischer med bänkplatser är inbyggda i väggen. Bänkplatserna är utsmyckade i ögonhöjd med konsekrationkors i mosaik. Mitt i raden av nischer finns en cathedra, eller pulpet, och på motsatt sida av utrymmet finns plats för

en liten tramporgel, rygg i rygg med högaltaret.

DET ÄR INTE lätt att omedelbart förstå vad tanken är med denna plats. Väggmålningen ovanför pulpeten ger oss nyckeln till svaret. Församlingens kyrkoherde Lars Viper berättar mer:

–Det avgörande är att vi ser en ångerfull människa som blir välsignad av Gud. Här citeras också psalm 32 från Psaltaren. Det är en botpsalm och citatet är en sammanfattning av vers tre och fyra: "Dag och natt var din

*hand tung över mig. Då uppenbarade jag min synd för dig och överskyldde icke min missgärning. Då förlät du mig min synds missgärning"**

–Det betyder att den här platsen är avsedd för allmänt skriftermål. Skriftermålet var en särskild gudstjänst med syndabekännelse och förlåtelse som centrum. Ingen fick gå till nattvarden "oskriftad", d.v.s. utan att ha deltagit i skriftermålet. Ville man gå till nattvarden fick man säga det till prästen. Då fick man komma på lördagen eller på söndagsmorgonen och

Pulpeten i mitten av rummet har en vacker mosaik med ett kors i centrum.

vara med i en särskild biktgudstjänst, skriftermålet, säger Lars Viper.

SKRIFTERMÅLSGUDSTJÄNSTEN

började med psalmsång, följt av skriftetal, d.v.s. tal ur skriften, syndabekännelse, förlåtelse, tacksägelse och bön, välsignelse och psalmsång. I Uppenbarelsekyrkan var alltså platsen för det bakom högaltaret.

–Det är en oerhört intressant plats i kyrkorummet. Det var en biktplats där tanken var att man skulle förberedas för nattvardsgången. Det var också upprinnelsen till ungdomens konfirmation, som inte var något annat än en lång förberedelse för att ta emot nattvarden. Man läste katekesen för prästen under ett år, hade nattvardsförhör och skriftermål. Först efter det fick man ta emot nattvarden.

UNDER 1800-TALET var nattvarden inte bara viktig för de troende kristna. Det var också ett mått på samhällsengagemang och anseende i samhället.

–Nattvardsdeltagandet var ett villkor för kyrklig vigsel och för inträde till folkskoleseminarier, Tekniska högskolan, tandläkar-, fältskärs- och veterinärbildningarna. Det blev ett

pastoralproblem för prästerna att det fanns människor som var tvungna att ha ett papper på att de gått till nattvarden, utan att de överhuvudtaget var intresserade. Man deltog utan övertygelse och man kanske till och med häcklade nattvarden. Det var här som väckelsen slog till. Man ville väcka människor och ansåg att de som gick till nattvarden skulle vara människor som trodde på Gud.

– Den här platsen var avsedd för allmänt skriftermål, en särskild gudstjänst med syndabekännelse och förlåtelse som centrum, säger Lars Viper.

VÄCKELSEN vände sig initialt inte mot kyrkan eller dess ritualer, utan mot en kyrka som stelnat och gjort juridik av gudstjänstlivet.

–Man kan tycka att det är konstigt jämfört med idag när vi tänker att ingen mot sin vilja går till nattvarden. Men på den tiden var man tvungen att kunna visa upp ett papper att man tagit emot nattvarden för att kunna ha en offentlig anställning till exempel för att uppehålla en lärartjänst. Under andra hälften av nittonhundratalet sker en förändring och det allmänna skriftermålet börjar flytta in i gudstjänsten. Idag gör vi det enkelt för oss och det har smält samman med gudstjänsten. Vi har svårare för att tala om synden idag, men det får vi tala om en annan gång, säger Lars.

Hur har den här platsen använts i nutid?

–Nu används platsen bakom altaret för att ibland samla konfirmander och vid vissa tillfällen ha andakter. Det är ju en vacker plats. Jag skulle gärna se att det fanns en liten orgel här igen, säger Lars Viper.

** 1903 års översättning*

BABYSÅNG *online*

Babysången är en populär verksamhet i Saltsjöbadens församling. När pandemin slog till i mars 2020 och nästan all verksamhet i kyrkan pausades var babysången förstås inget undantag. Linda Linné Asker, som är ansvarig för babysången, hade en idé om hur man ändå skulle kunna fortsätta.

TEXT: ARNE HYCKENBERG FOTO: PRIVAT

Varje torsdag kan du och dina barn sjunga med Linda via Facebookgruppen "Babysång Saltsjöbadens församling".

–Redan i våras var det tal om hur vi skulle göra med babysången. Eftersom det inte var aktuellt att köra föreslog jag att vi skulle göra det live på nätet med den babysångsgrupp vi sedan flera år tillbaka har på Facebook för information och påminnelser, när det varit något speciellt. Det var ett väldigt smidigt sätt att bara börja köra livesändning i den gruppen. Jag hade dessutom precis börjat lära mig livestreaming i ett annat forum, så jag kände mig varm i kläderna och vågade ta det steget, säger Linda Linné Asker.

Hur har det varit att streama babysången under den här tiden?

–Jag tycker det har fungerat bra. Jag tror många är glada att det överhuvudtaget finns och är jätteglada att vi inte la ner. Det kan förstås inte bli samma kontakt med barn och föräldrar som tidigare. Samtidigt kan man nå fler och få en större bredd. Det tycker jag är en fördel. Vi fortsatte med livesändningarna under våren. När det blev varmare och bättre väder kunde vi vara ute framför kyrkan de sista gångerna. Det fungerade väldigt bra och var mycket uppskattat. Vi fortsatte med det i höstas tills det blev för kallt. Då var vi några gånger i församlingssalen innan de nya restriktionerna kom och vi fortsatte online igen.

Vad har varit svårast med att gå från att träffas på riktigt till att ha kontakt via nätet?

–Man saknar interaktionen med barnen. Det är svårt att få till det. Man försöker interagera med chat, men det tar tid att skriva mitt i aktiviteten och när det gäller barn tappar man dem lätt. Så fort de börjar krypa måste det hända saker hela tiden. Det finns definitivt saker att utveckla, men jag tycker att det fungerar bra.

Finns det något av det som görs under pandemin som kan vara värt att fortsätta med när den här tiden är över?

–Det gör det absolut. Redan i våras när vi körde utomhus fanns det önskemål att det även skulle live-

sändas. Det blir lite mer komplicerat att både rigga mobilen och en annan kamera, men om man förbereder det är det förstås möjligt. Jag vet hur svårt det kan vara att bara komma utanför dörren med ett litet barn, speciellt om man är förstagångsförälder. Då kan det vara jättebra att bara kunna logga in på en dator som ett alternativ.

INNAN restriktionerna satte stopp för verksamheten bestod babysången av två grupper, en äldre och en yngre. Deltagandet varierade mellan några stycken och 15–17 deltagare och man träffades i prästgårdshuset på torsdagsförmiddagarna.

Nu med Facebookgruppen finns också möjligheten att se sändningen vid en annan tidpunkt om man inte har möjlighet att vara med när babysången direktsänds.

–Det brukar vara några stycken som loggar in till sändningen. Jag låter klippen ligga kvar och det är många som tittar senare. Det brukar vara mellan 50 och 60 visningar.

UNDER VÅREN kommer babysången att sändas kl 10.30 på torsdagar. Den som vill vara med måste anmäla sig.

–Man anmäler sig till Facebookgruppen ”Babysång Saltsjöbadens församling”, som idag har drygt hundra medlemmar. Det är en synlig grupp på Facebook men den är privat så man kan inte se innehållet om man inte är medlem, därför måste man ansöka om medlemskap för att ta del av babysången säger Linda Linné Asker.

»Jag vet hur svårt det kan vara att bara komma utanför dörren med ett litet barn, speciellt om man är förstagångsförälder. Då kan det vara jättebra att bara kunna logga in på en dator som ett alternativ.«

DET GODA SAMTALET – VIA ZOOM

För att bidra till existentiell hälsa och att i en ny vardag mötas för meningsfulla och goda samtal bjuder vi in till ”Det goda samtalet – via zoom”. Varje samtal är fristående. Man kan delta vid ett eller flera tillfällen. Carina Nilsson, präst, kommer att vara moderator.

2 MARS KL. 15.00–16.30

Sunnanäng – Astrid Lindgrens tankar om Livet

Genom sina sagor om Mio min Mio och Bröderna Lejonhjärta har Astrid Lindgren gett oss hopp om livet efter detta. Utifrån den korta sagan ”Sunnanäng” från 1959 samtal vi om Astrid Lindgrens bilder för Gud och tankar om meningen med livet.

Sista anmälningssdag 28 februari via e-post till carina.c.nilsson@svenskakyrkan.se.

6 APRIL KL. 15.00–16.30

Min favoritpsalm

Ett samtal där vi delar psalmer och tankar med varandra.

Sista anmälningssdag 1 april via e-post till carina.c.nilsson@svenskakyrkan.se.

VAD KRÄVS FÖR ATT KUNNA DELTA?

För att kunna delta behöver man ha laddat ner det digitala verktyget zoom till sin dator, surfplatta eller smartphone. En dator behöver ha kamera och mikrofon.

Låter det krångligt? Kontakta Carina Nilsson, präst, via e-post: carina.c.nilsson@svenskakyrkan.se snarast så kan vi se hur vi kan ge support att våga prova.

DIGITALA KANALER

Välkommen att ta del av Saltsjöbadens församlings digitala kanaler.

WEBBPLATS: svenskakyrkan.se/saltsjobaden

INSTAGRAM: @merasaltis

FACEBOOK: facebook.com/saltsjobaden

FLER SÄTT ATT ENGAGERA SIG

Kyrkoval 2021

Svenska kyrkan är en demokratisk folkkyrka. Var med och påverka Svenska kyrkans framtid. Ställ upp som kandidat. Du kan kontakta en befintlig nomineringsgrupp att kandidera för eller bilda en ny nomineringsgrupp. Läs mer om vad som krävs på svenskakyrkan.se/kyrkoval.

LYSSNA PÅ SALTAREN

I centrum

Om du går in på svenskakyrkan.se/saltsjobaden kan du få artiklarna i denna tidning upplästa direkt via webbsidan.

Foto: Unsplash

BARA ETT SAMTAL BORT

Samtal & stöd

Våra präster har stor erfarenhet av att stötta människor i livets alla skeden. Samtalet kan ske på telefon eller i våra lokaler. Och är givetvis gratis/avgiftsfritt. Ring eller maila så hittar vi en tid: 08-748 19 00 saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

100 ÅR

EN AV SVERIGES VACKRASTE KYRKOGRÄRDAR

Kyrkogården på Skogsö är ett tidigt exempel på en skogskyrkogård i Sverige. Anläggningens utformning kan anses som ett uttryck för 1900-talets idéer om hur en modern kyrkogård skulle gestaltas.

Den bär tydliga drag av nybarockens trädgårdsideal, vilka blev något av en brygga från 1800-talets stilarkitektur till 20-talets nyklassicism. I år är det 100 år sedan församlingens kyrkogård och kapell på Skogsö invigdes på Kristi himmelsfärds dag den 5 maj 1921 av kyrkoherde Nils Widner. Skogsö kyrkogård med sitt kapell är en omtyckt plats för olika kyrkliga verksamheter och inte minst för rofyllda strövtåg och enskild meditation.

Foto: Arne Hyckenberg

Skogsö kyrkogård i vinterskrud.

VÅRDAGJÄMNING

ANDRUM

Ett tillfälle att fylla på med hopp och mening. Vi ses i en liten grupp (max 8 personer) i Uppenbarelsekyrkan vårt största rum. Det blir en stunds samvaro då vi mitt i vardagen fyller på vårt inre med hopp och gemenskap. Carina Nilsson, präst, leder samtalet. Ingen kan garantera att smitta inte sprids, men vi gör allt vi kan för att undvika smitta genom att hålla stora avstånd mellan oss och ha handsprit tillgänglig. Temat för nästa andrum är "Vardagjämning." Samma tema erbjuds vid två tillfällen, 16 mars kl. 13.00-14.00 och 18 mars kl. 11.00-12.00.

Anmälan till församlingsexpeditionen, 08-748 19 00 eller carina.c.nilsson@svenskakyrkan.se (uppgi namn och telefonnummer).

Avlidna

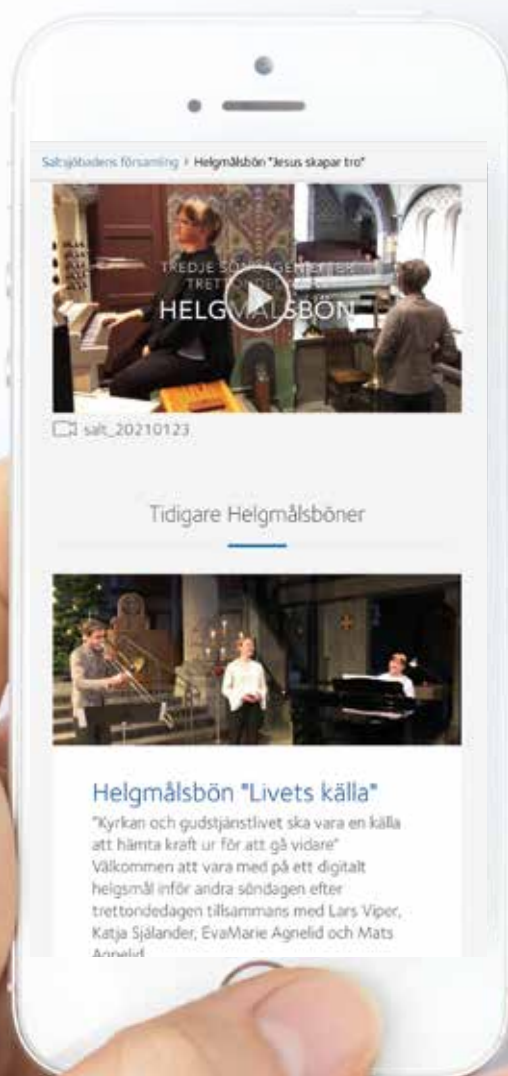
Anna Birgitta Montelius
Ivar Rune Ulvefjord
Trutz Günther von Ahlefeld
Ernst Emil Gunnar Lundblad
Maj-Britt Viktoria Magnusson
Mitzi Elisabet Viel Lamare
Gösta Fredrik Gahm
Lars Gunnar Camner
Johan Rudolf Sandberg
Marta Sonja Matilda Hallberg

Döpta

Tom Sixten Bo Rutberg

Inger Borgstrand
Leif Arne Hedström
Ingegerd Nilsson
Nils Sture Hedman
Karin Margareta Herlitz
Lillian Sörensen
Alf Gunnar Dahlin
Gertrud Maria Eklund
Margit Ingegärd Sandström

BÖN MUSIK BETRÄKTELSE

DIGITALT HELGSMÅL

LÖRDAGAR KL 18.00

**SVENSKAKYRKAN.SE/
SALTSJOBADEN**

**FACEBOOK.COM/
SALTSJOBADEN**

**HELGSMÅLEN
KAN DU SJÄLVKLART
TA DEL AV I EFTERHAND
NÄR DET PASSAR DIG!**

En gemenskap. En tillhörighet.

Om du vill bli medlem i Svenska kyrkan, kontakta expeditionen
08-748 19 00, Saltsjöbadens församling, Kyrkplan 2,
133 34 Saltsjöbaden eller saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

ÖPPETTIDER

UPPENBARELSEKYRKAN

Vardagar kl 08.00–16.00
Lördagar kl 10.00–15.00
Söndagar kl 10.00–15.00

SKOGSÖ KAPELL

Vardagar kl 08.00–15.30
Lördagar kl 10.00–15.00
Söndagar kl 10.00–15.00

Vi följer händelseutvecklingen kring coronaviruset och de direktiv som svenska myndigheter rekommenderar. Det kan innebära att förändringar kan ske med kort varsel.

Välkommen in!

Uppenbarelskyrkan och Skogsö kapell är öppna
för bön, ljusständning eller bara en stilla stund.
På söndagar kl 11.00–12.00 finns präster i
Uppenbarelskyrkan för samtal och möte.

FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN

Måndag-tisdag kl 09.00–11.30, 13.00–15.00
Onsdag kl 10.30–11.30, 13.00–15.00
Torsdag-fredag kl 09.00–11.30, 13.00–15.00

Kontakta oss för att boka tid för dop, bröllop
eller begravning och för andra frågor.

TANKEN med Lars Viper

Känn dig själv, men inte för mycket

Svend Brinkmann, professor i psykologi i Danmark, har bland annat sagt följande:

Om du tänker positivt varje dag, arbetar hårt, strävar efter att bli den bästa versionen av dig själv, omger dig med inspirerande människor och aldrig ger upp, så finns det inga gränser, för hur utbränd du kan bli.

Brinkmanns citat är överraskande och provocerande – utmanande. Med sitt påstående sätter han fingret på allt det vi vill göra och vara som människor, vilket också är vårt problem!

Det känner vi igen, att vi ska tänka *positivt varje dag* och att vi bör arbeta *hårt*. Vi bör också mentalt och fysiskt sträva efter att bli den *bästa versionen av oss själva*! Hur många böcker handlar inte om det, liksom tidningsartiklar?

Framför allt ska vi omge oss *med inspirerande människor och aldrig ge upp*... Alla våra ambitioner som vi vill berätta om och förverkliga är alltså våra

svagheter, som vi vill dölja. Vår svaghet är att inte kunna med distans arbeta med balans i livet och samtidigt acceptera den vi är som människa. Istället vill vi överkomma vår svaghet genom att ivrigt söka nya kickar och möjligheter till framgångar. Vi vill överträffa oss själva.

Den pandemi som lamslagit samhällen och världen på olika sätt och vis har tvingat oss till ett nytt tänkande. De nya perspektiven kanske är i linje med Brinkmanns reflektioner? Vi tvingas tänka om, tänka nytt och tänka annorlunda. Arbetet är på distans. Detsamma gäller för vardagsrelationerna. Vi tvingas att stå ut med oss själva och kanske acceptera den vi är.

Professor Brinkmann menar nämligen att även det negativa och problematiska hör till vardagen. Vi har också behov av att ta det lugnt. Vi ska inte försöka göra om oss själva mentalt eller fysiskt i allt för stor utsträckning. Nu menar varken jag eller Brinkmann, att vi ska strunta i allt och inte bry oss. Han talar om den sunda balansen, som även de "gamla grekerna" eftersträvade.

På Apollontemplet i Delfi i Grekland stod skrivet på frisen: *Känn dig själv* ("Gnothi seauton"). Kanske är det vi ska eftersträva och försöka uppnå. Samtidigt varnas det för på samma fris på Apollontemplet: *Inte för mycket* ("Meden agan").

Lägger vi ihop dessa två citat, så får vi kanske ett bärande budskap som kan utgöra en ledstjärna till vårt liv både nu och efter pandemin: *Känn dig själv, men inte för mycket*. Både professor Brinkmann skulle kunna instämma i det citatet, liksom Jesus, fastän de inte kände till varandra. I Matteus evangelium (16:26) står det *...vad hjälper det en människa, om hon vinner hela världen, men förlorar sin själ?* Det finns nämligen *inga gränser, för hur utbränd du kan bli*...

Lars Viper, kyrkoherde